

# De kosten van onze langdurige zorg in 2020

Onderzoeksrapport toezicht op de langdurige zorg 2020



# Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1. De langdurige zorg 2020 in cijfers	8
2. Ontwikkelingen	11
3. Rechtmatigheid	17
4. Processen van de zorgkantoren	22
5. Overzicht per Wlz-uitvoerder	25
Bijlage 1: Overzicht kosten van onze langdurige zorg	36
Bijlage 2: Onze onderzoeksaanpak	39

# Samenvatting

# Samenvatting

De Wlz-uitvoerders voeren de Wet langdurige zorg (Wlz) uit. Zij maken hiervoor zorgkosten en beheerskosten. De rechtmatige besteding van deze kosten neemt toe. Dit draagt bij aan het betaalbaar houden van onze langdurige zorg. Zorgkantoren richtten hun processen goed in om de verantwoording en controle van de kosten van de coronapandemie goed uit te voeren.

## De kosten van onze langdurige zorg

De kosten van onze langdurige zorg stijgen in 2020 tot € 26.095 miljoen. Deze kosten bestaan uit zorgkosten, subsidies van het Zorginstituut Nederland (Zorginstituut) en de beheerskosten die de Wlz-uitvoerders maken voor de uitvoering. De zorgkosten en de beheerskosten vallen onder het toezicht van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

In dit rapport concluderen wij dat de zorgkosten en de beheerskosten voor de langdurige zorg grotendeels rechtmatig zijn. Dit rapport is de basis voor het Zorginstituut om deze kosten ten laste van het Fonds langdurige zorg (Flz) te kunnen brengen.

## Ontwikkelingen

De coronapandemie had in 2020 en 2021 grote impact op de uitvoering van de Wlz en de kosten van de langdurige zorg. De zorgaanbieders en zorgkantoren spanden zich met succes in om hun cliënten in deze moeilijke omstandigheden de zorg te leveren die zij nodig hadden.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) nam verschillende maatregelen om de financiële invloed van de coronapandemie op de zorgaanbieders te beperken. Wij stelden regelingen op voor zorgaanbieders van zorg in natura.

## Wlz-uitvoerders en zorgkantoren

De Wlz-uitvoerders zijn verantwoordelijk voor zorginkoop, informatieverstrekking aan de burger, cliëntondersteuning, zorgbemiddeling, controle op de declaraties en de betalingsopdracht aan het CAK. Deze taken hebben zij gemandateerd aan de zorgkantoren, maar de Wlz-uitvoerder blijft hiervoor verantwoordelijk.

De zorgkantoren zijn zelfstandig verantwoordelijk voor de uitvoering van het persoonsgebonden budget (pgb). Ook zijn zij verantwoordelijk voor de administratie en controle van de verleende Wlz-zorg in hun regio's. De uitvoering van de Wlz vindt dus plaats in de regio door de zorgkantoren. De Wlz-uitvoerders stellen een financieel verslag op waarin ze hun zorgkantorregio's meenemen. De zorgkantorregio's hebben geen aparte verantwoording.

In dit rapport spreken wij over Wlz-uitvoerders als het over de financiële verantwoording van kosten voor de Wlz gaat. Wij gebruiken de term zorgkantoren bij ontwikkelingen of rechtmatigheidsproblemen in de zorgkantorregio's.

Bij het opstellen van de regelingen hadden wij specifieke aandacht voor de verantwoording van de kosten. Dankzij een intensieve samenwerking met VWS, het Zorginstituut, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en betrokken accountants geven de regelingen voldoende handvatten om de kosten rechtmatig te verantwoorden.

Samen met de zorgkantoren en zorgaanbieders kwamen wij tot passende tijdslijnen binnen het stelsel om rekening te houden met de impact van de coronapandemie.

Ondanks de coronapandemie sloten de zorgkantoren meer regio's aan op het budgethoudersportaal. Inmiddels hebben budgethouders van 15 regio's toegang tot het budgethoudersportaal. De overgang van het oude systeem naar het budgethoudersportaal verloopt goed.

### **Rechtmatigheid van de kosten van de langdurige zorg**

Wij voerden een onderzoek uit naar de rechtmatigheid van de kosten van de langdurige zorg. Onze onderzoeksrapport beschrijven wij in bijlage 2.

#### **Ons oordeel over de rechtmatigheid van de Wlz-uitgaven 2020 door de Wlz-uitvoerders**

De zorgkosten van de Wlz bedragen € 25.790 miljoen. Hiervan is € 25.075 miljoen rechtmatig. € 269 miljoen is onrechtmatig. Dit zijn vooral de onrechtmatigheden die ontstaan bij de uitbetalingen van het pgb door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) (€ 161 miljoen) en formele onrechtmatigheden voor mondzorg (€ 63 miljoen).

Ook is een bedrag van € 446 miljoen onzeker. Deze onzekerheden hebben vooral betrekking op nacalculaties van zorgaanbieders. Door de coronapandemie waren veel zorgaanbieders laat met hun aanlevering. Hierdoor waren enkele zorgkantoren niet in staat om hun controlewerkzaamheden uit te voeren op de nacalculaties. Dit leidt tot onzekerheden van € 367 miljoen.

De beheerskosten van de Wlz bedragen € 209 miljoen. Dit volledige bedrag is rechtmatig.

Ons oordeel heeft betrekking op de zorgkosten en de beheerskosten. De subsidies van het Zorginstituut, de compensatie voor niet-geleverde zorg pgb als gevolg van de coronapandemie en het integraal pgb vallen buiten ons toezicht. Ons oordeel ziet hier dus niet op toe.

### **Afwikkeling van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)**

De Wlz-uitvoerders maken ook beperkte kosten voor de afwikkeling van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De AWBZ verviel op 1 januari 2015. Vanaf 1 januari 2015 gelden de Wlz, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (Wmo) en de Jeugdwet. Wij rapporteren over de rechtmatigheid van de zorgkosten en de beheerskosten voor de afwikkeling van de AWBZ.

De kosten voor de afwikkeling van de AWBZ bevatten naast de zorgkosten en beheerskosten ook subsidies pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ valt onder de verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Wij doen daarom geen uitspraak over de rechtmatigheid van het pgb-AWBZ.

### **Processen van de zorgkantoren**

Wij onderzoeken ieder jaar de financiële processen van de zorgkantoren. Wij baseren dit onderzoek op specifieke risico's. Wij richtten ons dit jaar op het proces van verantwoording en controle van de kosten van de coronapandemie.

Wij zijn erg tevreden over de rol die de zorgkantoren hierin vervulden. Wij voerden gesprekken met de zorgkantoren over hun processen van verantwoording en controle van de kosten van de coronapandemie. Op basis daarvan zijn wij erg tevreden over de wijze waarop de zorgkantoren deze processen inrichtten.

De NZa voerde in 2021 ook onderzoek uit naar andere processen bij de zorgkantoren. Wij beschrijven de uitkomsten hiervan in het samenvattend rapport Wet langdurige zorg 2020/2021.

# **1. De langdurige zorg 2020 in cijfers**

# 1. De langdurige zorg 2020 in cijfers

Op 1 januari 2020 hadden 311 duizend Nederlanders een aanspraak op de langdurige zorg. Dit zijn mensen waarvan het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) vaststelde dat zij vanwege een ziekte of aandoening blijvend zijn aangewezen op 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht. Dit aantal steeg eind 2020 tot meer dan 324 duizend.

Bron: CIZ.

310.665  
aanspraken

## Verhouding mensen met een aanspraak



De langdurige zorg is voor mensen die 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Ouderen en mensen met een (lichte) verstandelijke handicap maken het grootste deel uit van alle aanspraken. De categorie overig bevat onder andere mensen die langdurige geestelijke gezondheidszorg (ggz) nodig hebben en mensen met een lichamelijke of zintuiglijke handicap.

Bron: CIZ.

1.361  
zorgaanbieders

In 2020 sloten 1.361 zorgaanbieders een contract om zorg in natura te leveren af met hun zorgkantoor.  
Bron: NZa.

48.669  
budgethouders pgb

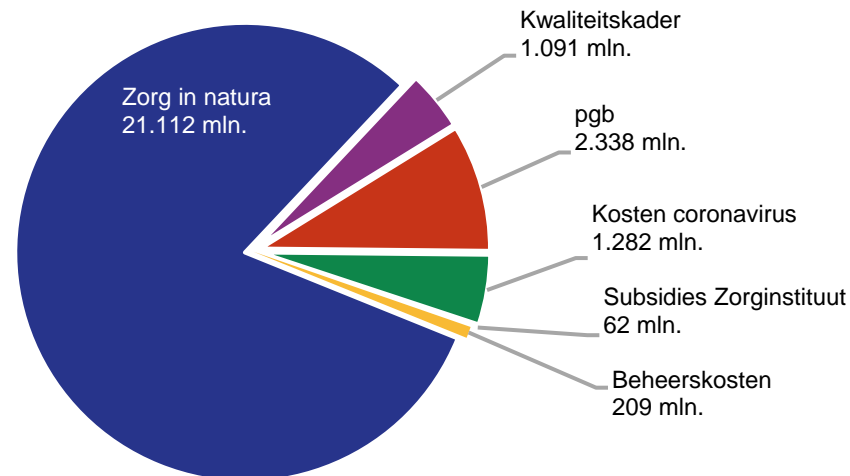
In 2020 maakten 49 duizend Nederlanders gebruik van pgb binnen de Wlz. Deze budgethouders bepalen zelf welke zorg zij ontvangen en wie deze levert.

Bron: Monitor langdurige zorg.

In 2020 voerden negen Wlz-uitvoerders de Wlz uit voor hun verzekerden. Zeven Wlz-uitvoerders voerden een zorgkantoorfunctie uit voor één of meer regio's. In totaal zijn er 31 zorgkantoorregio's.

9  
Wlz-uitvoerders

## Kosten van de langdurige zorg



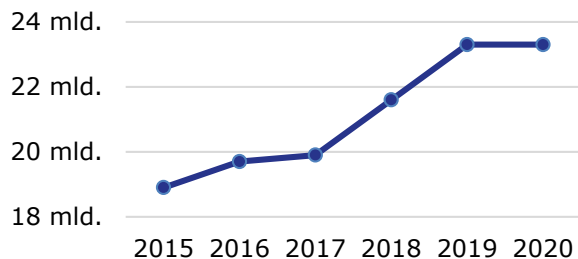
De Wlz-uitvoerders gaven in 2020 € 26.095 miljoen uit aan onze langdurige zorg (2019: € 23.638 miljoen). Deze kosten hebben bijna volledig betrekking op kosten voor de Wlz. De kosten nemen 10,4% toe. Dit komt vooral door de kosten die zorgaanbieders maakten voor de coronapandemie. Ook stelde VWS in 2020 € 1.100 miljoen aan extra middelen beschikbaar voor het kwaliteitskader (2019: € 600 miljoen).

In 2020 maakten de Wlz-uitvoerders € 99 miljoen aan kosten voor de afwikkeling van de AWBZ. Dit is 0,4% van de totale kosten. In 2019 bedroegen deze kosten € 25 miljoen (0,1%).

Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders en correcties NZa.

### Stijgende zorgkosten

Sinds de invoering van de Wlz in 2015 stijgen de kosten van onze langdurige zorg. Onderstaand geven wij het verloop vanaf de invoering van de Wlz weer. In deze grafiek nemen wij de kosten van de coronapandemie niet mee. Deze kosten zijn incidenteel in 2020 en 2021.



Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders en correcties NZa.

De toename van het aantal Wlz-cliënten en de stijging van de tarieven sinds 2015 zorgden voor de zichtbare stijging. Ook nemen de kosten voor de verpleeghuiszorg sinds 2018 toe door het kwaliteitskader. De coronapandemie leidde tot een terugval in zorg die zorgaanbieders konden leveren worden. Hierdoor zijn de kosten voor 2020, exclusief de kosten van de coronapandemie, in lijn met 2019. Wij voorzien een stijging van de kosten in 2021 als gevolg van het opstarten van de zorg na de coronapandemie. Ook zorgt de extra instroom van ggz-cliënten voor een stijging van de kosten in 2021. Tot slot nemen de kosten van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg verder toe in 2021.

### Beheerskosten

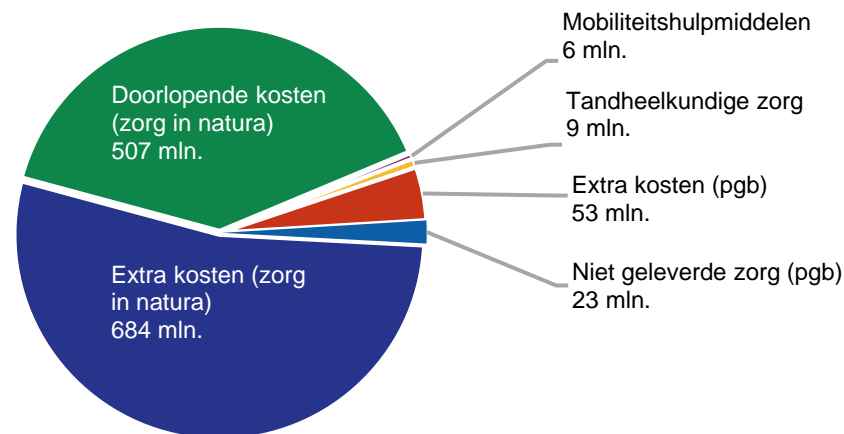
Wlz-uitvoerders gaven in 2020 € 209 miljoen uit aan de uitvoering van de Wlz. De belangrijkste kosten zijn de werkzaamheden ten aanzien van het pgb (€ 58 miljoen) en de kosten voor het contracteren van zorgaanbieders en overige zorgactiviteiten (€ 54 miljoen). Voor hun administratie en controles maakten de Wlz-uitvoerders € 36 miljoen aan kosten. Ook zorgbemiddeling is een belangrijke taak van het zorgkantoor. De kosten hiervoor bedroegen € 22 miljoen in 2020.

De beheerskosten stijgen ten opzichte van 2019 met € 30 miljoen (16,7%). Deze stijging is vooral het gevolg van de kosten die de zorgkantoren maakten om cliënten toegang te geven tot een cliëntvertrouwenspersoon (€ 9 miljoen). Dit zijn nieuwe kosten in 2020 door de invoering van de Wet zorg en dwang. Ook namen de kosten voor de uitvoering van het pgb toe met € 8 miljoen.

### De kosten van de coronapandemie

2020 was een bijzonder jaar. De coronapandemie vroeg ontzettend veel van zorgmedewerkers en zorgaanbieders. VWS stelde voor de zorgaanbieders extra geld beschikbaar. Met dit extra geld betaalden zorgaanbieders hun extra kosten door de coronapandemie. Om de continuïteit van zorg te waarborgen ontvingen zorgaanbieders compensatie voor zorg die zij door de coronapandemie niet konden leveren. Hiermee konden zorgaanbieders hun doorlopende kosten betalen en hun cliënten ook tijdens de coronapandemie goede zorg bieden.

### Overzicht kosten van de coronapandemie



Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders en correcties NZa.



## **2. Ontwikkelingen**

## 2. Ontwikkelingen

2020 stond voor zorgaanbieders en zorgkantoren in het teken van de coronapandemie. Alle partijen zetten zich in om binnen wet- en regelgeving de continuïteit van zorg te waarborgen. VWS stelde extra geld beschikbaar om zorgaanbieders tegemoet te komen in hun extra kosten door de pandemie. De nieuwe regelingen en de moeilijke omstandigheden zorgden voor extra taken voor de zorgkantoren. Wij zijn blij dat de zorgkantoren deze taken naast hun normale werkzaamheden oppakten. Ondanks de coronapandemie sloten de zorgkantoren meer regio's aan op het budgethoudersportaal.

### De coronapandemie

De coronapandemie had in 2020 en 2021 grote impact op de uitvoering van de Wlz en de kosten van de langdurige zorg. De zorgaanbieders en zorgkantoren spanden zich met succes in om hun cliënten in deze moeilijke omstandigheden de zorg te leveren die zij nodig hadden.

Ook had de coronapandemie een grote financiële invloed op de zorgaanbieders. VWS nam verschillende maatregelen om deze invloed te beperken. Wij maakten verschillende regelingen voor zorgaanbieders die Wlz-zorg leveren. Hierbij werkten wij nauw samen met de zorgkantoren, VWS en het Zorginstituut. De zorgaanbieders en hun vertegenwoordigers namen ook deel aan de discussies. Door deze goede samenwerking kwamen wij voor alle verschillende soorten zorgaanbieders tot passende oplossingen.

### Zorg in natura

De meeste cliënten in de Wlz krijgen zorg in natura. Hun zorgaanbieders kunnen een beroep doen op een vergoeding voor doorlopende kosten waar geen volledige inkomsten tegenover staan. Ook is er een vergoeding voor de extra personele kosten en extra materiële kosten die zorgaanbieders maakten in verband met de coronapandemie. Voor mobiliteitshulpmiddelen en mondzorg stelden wij vergelijkbare regelingen op.

Een deel van de zorgaanbieders levert verpleeghuiszorg. Zij hebben aanspraak op het kwaliteitsbudget. Deze zorgaanbieders zetten extra zorgpersoneel in om de kwaliteit van zorg te verbeteren. Ook zetten zij extra zorgpersoneel in als gevolg van de coronapandemie. Het onderscheid tussen deze extra inzet is moeilijk te maken. VWS bepaalde daarom dat alle extra kosten voor zorgpersoneel eerst ten laste komen van het kwaliteitsbudget.

### pgb

Ook voor budgethouders stelde VWS extra geld beschikbaar. Budgethouders en hun zorgverleners kunnen extra kosten die zij maken als gevolg van de coronapandemie indienen bij de SVB. Ook stelde VWS een subsidieregeling op om de doorlopende kosten van zorgverleners waar geen opbrengsten tegenover staan te compenseren.

### *Corona-units*

In 2020 richtten meerdere zorgaanbieders corona-units in. Daar vingen zij mensen met corona op die uit het ziekenhuis waren ontslagen, maar nog te ziek waren om naar huis te gaan. Ook mensen met (een vermoeden op) corona die te ziek waren om thuis te blijven konden daar terecht.

De zorgverzekeraar betaalt de kosten van de corona-units aan de zorgaanbieder. Zorgkantoren vergoeden achteraf de zorgverzekeraars voor de Wlz-cliënten die zorg ontvingen in de corona-units. De Wlz-uitvoerders verantwoordden deze kosten daarom vanaf 2021.

### **Verantwoording van de coronaregelingen**

Bij het opstellen van de verschillende regelingen was de verantwoording een centraal onderwerp. Uitgangspunt bij alle regelingen was dat de kosten rechtmatig zouden zijn. Hiervoor onderzochten wij met VWS en de zorgkantoren hoe de vergoedingen binnen de wettelijke kaders tot stand konden komen.

Ook zochten wij naar een goede balans tussen verantwoording van de maatschappelijke kosten en de administratieve lasten die verantwoording met zich mee kan brengen. Hierbij betrokken wij zorgaanbieders, hun vertegenwoordigers, zorgkantoren en accountants van zorgaanbieders en zorgkantoren. Wij waren erg blij met de samenwerking en de constructieve houding van deze partijen. Alle partijen onderkenden het belang van verantwoording, en hadden voldoende oog voor de administratieve lasten.

Dankzij deze samenwerking geven de regelingen voldoende handvatten om de kosten rechtmatig te verantwoorden. Naast de verantwoording besteedden wij ook aandacht aan de processen bij de zorgaanbieders en zorgkantoren. Ondanks de moeilijke situatie waarin zij verkeerden, zorgden duidelijke afspraken ervoor dat deze processen goed verliepen.

### **Impact van de coronapandemie op de zorgkantoren**

De coronapandemie had ook grote impact op de werkzaamheden van de zorgkantoren. In het samenvattend rapport Wet langdurige zorg 2020/2021 gaan wij verder in op de extra inspanningen die de zorgkantoren leverden om de Wlz-cliënten goede en passende zorg te bieden.

De zorgkantoren pasten ook hun werkzaamheden ten aanzien van het pgb aan. Samen met hen en het Zorginstituut spraken wij bijvoorbeeld over de mogelijkheden om huisbezoeken en bewuste-keuzegesprekken digitaal uit te voeren. De zorgkantoren hadden een proactieve rol bij het opstellen van alle coronaregelingen. Ook voerden de zorgkantoren veel extra werkzaamheden uit om de rechtmatige besteding van de kosten voor de coronapandemie vast te stellen.

Wij onderkennen dat de coronapandemie veel vroeg van de zorgkantoren. Wij zijn erg blij met de rol die de zorgkantoren vervulden op het gebied van het opstellen van de coronaregelingen, en de verantwoording en controle hiervan.

### **Coördinatie tijdslijnen**

De coronapandemie had niet alleen gevolgen voor de kosten van zorgaanbieders. Door extra verantwoording, en uitval van medewerkers hadden meerdere zorgaanbieders problemen om hun verantwoording op tijd in te dienen. Wij gingen daarom in gesprek met de betrokken partijen over de verantwoording Wlz 2020.

Wij organiseerden verschillende werkgroepen. Hierin werkten wij samen met alle partijen problemen ten aanzien van de verantwoording uit. Voor elke verantwoording brachten wij samen de deadlines en mogelijke belemmeringen in kaart. Op basis hiervan verleenden wij uitstel voor de nacalculatie van zorgaanbieders met een productieafpraak voor het kwaliteitsbudget. Ook gaven wij de Wlz-uitvoerders de mogelijkheid hun verantwoordingsinformatie later bij ons aan te leveren.

Er waren zorgaanbieders met specifieke problemen als gevolg van de coronapandemie. Voor hen richtten wij samen met de zorgkantoren een proces in om uitstel te verlenen op individuele basis.

### **Fusie Wlz-uitvoerders Zilveren Kruis en Friesland**

Op 31 december 2019 fuseerden de Wlz-uitvoerders Zilveren Kruis en Friesland. In 2020 valt de zorgkantorregio Friesland daarom onder de verantwoordelijkheid van Zilveren Kruis. De fusie leidde niet tot problemen in de verantwoording van de kosten van de langdurige zorg. In dit rapport verwijzen wij naar kosten of opbrengsten van Zilveren Kruis over 2019. Waar wij dat doen bevatten deze voor de vergelijkbaarheid ook de kosten en opbrengsten van Friesland in 2019.

### **Het budgethoudersportaal**

Vorig jaar gaven wij aan dat de zorgkantoren belangrijke stappen zetten om de budgethouders in hun regio's toegang te geven tot het budgethoudersportaal. De regio's van DSW en Salland en vier van de zes regio's van CZ zijn over op het budgethoudersportaal. Ook de budgethouders in negen van de elf regio's van Zilveren Kruis maken inmiddels gebruik van het budgethoudersportaal.

Wij bespraken met deze zorgkantoren de overgang op het portaal. Wij zien dat de zorgkantoren veel gebruik maken van de beschikbare kennis en ervaringen van andere zorgkantoren en de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Per Saldo is de landelijke vereniging van budgethouders. Per Saldo is betrokken om ervoor te zorgen dat de informatie en communicatie goed aansluit op de wensen van de budgethouders. Deze samenwerking vinden wij erg positief.

De overgang verloopt in de praktijk goed. Wel zien wij dat de overgang veel vraagt van de zorgkantoren. In ons onderzoek spraken wij met alle zorgkantoren. Dit gaf ons inzicht in hoe de zorgkantoren zich voorbereiden op de overgang naar het budgethoudersportaal. Hieruit maken wij op dat alle zorgkantoren zich voldoende voorbereiden op deze overgang. Wij verwachten dat alle zorgkantoren eind 2022 de overgang naar het budgethoudersportaal hebben afgerond.

Het budgethoudersportaal geeft zorgkantoren de kans om data-analyse uit te voeren. Ook kunnen zij de administratie uit het budgethoudersportaal gebruiken om het gesprek met budgethouders concreter en beter te voeren. De betrouwbare data uit het budgethoudersportaal helpt het zorgkantoor bij zijn controles op het pgb. Hierdoor zijn de zorgkantoren beter in staat om toe te zien op de rechtmatige besteding van de pgb-gelden.

Wij zijn tevreden over de inzet van de zorgkantoren om ondanks de coronapandemie extra regio's aan te sluiten op het budgethoudersportaal.

### **Formele onrechtmatigheden in het pgb**

Net als afgelopen jaren hebben alle zorgkantoren te maken met formele onrechtmatigheden bij het pgb-Wlz. Wij spreken over formele onrechtmatigheden in de gevallen waarin een uitbetaalde declaratie niet voldoet aan de wettelijke vereisten.

Voor declaraties in het originele pgb-systeem toetst de interne auditdienst van de SVB op deze wettelijke vereisten. De zorgkantoren voeren zelf controles uit op declaraties via het budgethoudersportaal.

De SVB rapporteert over 2020 een onrechtmatigheid van 8,0% (2019: 6,4%) van alle uitbetaalde declaraties pgb-Wlz in het originele pgb-systeem. De zorgkantoren stelden dat de uitbetalingen via het budgethoudersportaal grotendeels rechtmatig zijn.

Zorgkantoren kregen van ons de opdracht om de formele onrechtmatigheden binnen drie jaar na overgang op het budgethoudersportaal volledig terug te dringen. Wij volgen de inspanningen van de zorgkantoren op dit dossier.

### **Verantwoording van het pgb**

Vorig jaar stelde ZN een leidraad voor de feitelijke levering van het pgb op. Aan de hand van deze leidraad waren de zorgkantoren in staat het pgb rechtmatig te verantwoorden. Door de coronapandemie waren zorgkantoren niet in staat om de werkzaamheden in deze leidraad volledig uit te voeren. Zo was het in de beginfase van de coronapandemie niet mogelijk om fysieke huisbezoeken uit te voeren. Ook nu lopen zorgkantoren nog tegen problemen aan om hun cliënten fysiek te bezoeken.

Wij spraken samen met de zorgkantoren over deze problemen. De zorgkantoren analyseerden de risico's en de mogelijkheden tijdens de coronapandemie. Aan de hand hiervan stelde ZN een addendum bij de leidraad op. De zorgkantoren maakten meer gebruik van digitale middelen om in contact te blijven met hun budgethouders. Aan de hand van de leidraad en het addendum waren alle zorgkantoren in staat om de rechtmatige levering van het pgb aan te tonen. Hierdoor bevat het pgb over 2020 alleen onzekerheden die voortvloeien uit lopende onderzoeken van de zorgkantoren.

### **Overgang geestelijke gezondheidszorg naar de Wlz**

Mensen met een psychische stoornis die blijvend zijn aangewezen op zorg hebben vanaf 2021 recht op langdurige zorg. De overgang vraagt veel van de zorgkantoren, maar ook van het CIZ. In 2020 spanden de zorgkantoren zich in om voldoende zorg in te kopen voor deze groep cliënten. Voor de kosten die zij hiervoor maakten ontvingen de zorgkantoren extra beheerskosten (€ 2,4 miljoen).

Door de groter dan verwachte toestroom rondde het CIZ niet alle aanvragen vóór 1 januari 2021 af. VWS maakte met gemeenten en zorgkantoren afspraken om de continuïteit van zorg te garanderen. Over 2020 gaf het CIZ ruim 17 duizend indicaties voor GGZ-wonen af. Wij ontvingen informatie dat er nog steeds achterstanden zijn bij het afgeven van indicaties. Wij vroegen hier aandacht voor bij het CIZ en ZN.

### **Onrechtmatigheden die het zorgkantoor niet op kan lossen**

Zorgkantoren moeten onrechtmatigheden oplossen. Dit kan betekenen dat zij onterechte betalingen terugvorderen. Ook kunnen zij in gesprek gaan met VWS of de NZa om een betaaltitel te creëren voor de onrechtmatige kosten.

In sommige gevallen is het echter onmogelijk voor de zorgkantoren om onrechtmatigheden op te lossen. Soms kan een zorgkantoor onrechtmatige betalingen niet terugvorderen. Dit kan onder andere ontstaan door een faillissement van een zorgaanbieder of het overlijden van een budgethouder. Ook kunnen onrechtmatigheden ontstaan door fouten in systemen waardoor het zorgkantoor niet kan achterhalen bij wie zij de betaling moet terugvorderen.

Op dit moment hebben de zorgkantoren geen mogelijkheden om deze onrechtmatigheden af te wikkelen. Onrechtmatige kosten waarvoor geen betaaltitel is kan het Zorginstituut niet vergoeden vanuit het Flz. Wij zijn in gesprek met VWS en het Zorginstituut om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om deze onrechtmatigheden af te kunnen sluiten.

### **Vorderingen die het zorgkantoor niet kan innen**

Zorgkantoren verstrekken zorgaanbieders een voorschot. Als een zorgaanbieder failliet gaat kan het zorgkantoor dit voorschot vaak niet volledig terugvorderen. Ook moeten budgethouders soms geld aan het zorgkantoor terugbetalen. In sommige gevallen zijn ook deze vorderingen niet inbaar door het zorgkantoor, bijvoorbeeld als een budgethouder overlijdt.

Dit leidt tot onrechtmatige afboekingen waar het zorgkantoor vaak niets te verwijten valt. Daarom onderzoeken wij samen met VWS en het Zorginstituut de mogelijkheid voor zorgkantoren om deze afboekingen, onder voorwaarden, rechtmatig te kunnen doen.

De Wlz-uitvoerders rapporteerden eind 2020 € 15,4 miljoen aan vorderingen anders dan op het Zorginstituut en het CAK, waarvan € 7,2 miljoen op pgb-budgethouders.

### **Afwikkeling Algemeen fonds bijzondere ziektekosten**

Op 1 januari 2015 verviel de AWBZ. De zorgkantoren maakten tot en met 2020 nog steeds kosten die betrekking hebben op de AWBZ. Zij maakten bijvoorbeeld kosten om openstaande vorderingen te innen. De afwikkeling van de AWBZ is onderdeel van de werkzaamheden van de zorgkantoren. Zij verantwoordten de kosten die zij hiervoor maken via het financieel verslag.

2020 is het laatste jaar waarover zorgkantoren kosten verantwoordten die ten laste van het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (Afbz) komen. De minister van VWS geeft aan dat openstaande vorderingen uit de AWBZ-tijd overgaan naar de Wlz. Wij wilden voorkomen dat zorgkantoren oninbare AWBZ-vorderingen ten laste moeten brengen van de Wlz. Daarom verkenden wij samen met VWS en de zorgkantoren of de zorgkantoren deze vorderingen in het financieel verslag 2020 deels af kunnen boeken of voorzien.

In 2020 verantwoordten de zorgkantoren eenmalig hoge kosten voor het afboeken en voorzien van vorderingen. Een groot deel van deze kosten is onrechtmatig. Dat zijn namelijk uitgegeven zorggelden waarvoor de cliënt geen (juiste) zorg ontving.

Het Zorginstituut verruimde het incassoprotocol pgb-AWBZ. Hierdoor konden de zorgkantoren veel oninbare vorderingen rechtmatig afboeken.

In 2020 boekten de zorgkantoren € 37,5 miljoen extra vorderingen af. Ook troffen de zorgkantoren een voorziening van € 60,6 miljoen voor vorderingen die op 31 december 2020 nog open stonden. De zorgkantoren blijven zich inspannen om de openstaande vorderingen te innen.

Wij zijn tevreden met de afwikkeling van het Afbz. De zorgkantoren paktten problemen proactief op. Wij zijn goed betrokken in hun proces. Ook konden wij in onze regelgeving aansluiten bij de afspraken die wij onderling maakten.

# **3. Rechtmatigheid**

# 3. Rechtmatigheid

De onrechtmatigheden zijn in 2020 vergelijkbaar met vorig jaar, de onzekerheden nemen af. De zorgkantoren hebben zich samen met de NZa en VWS afgelopen jaren ingespannen om de onrechtmatigheden en onzekerheden zoveel mogelijk terug te dringen. Wij zijn erg blij met deze stappen.

## Algemeen beeld

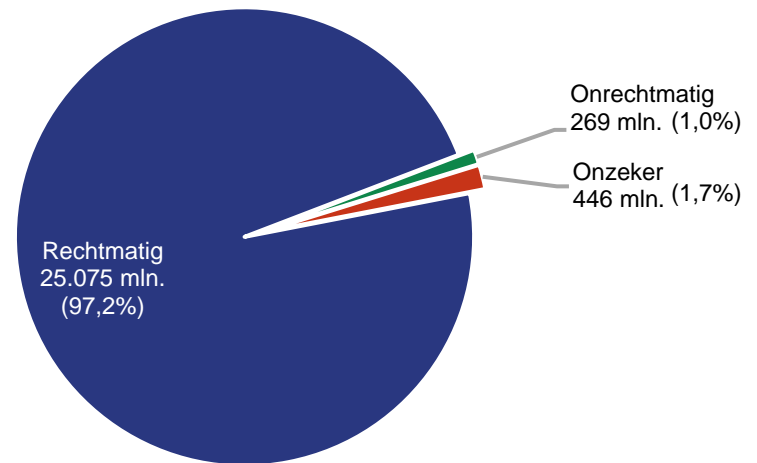
De zorgkantoren toonden de afgelopen jaren samen met de NZa en VWS veel inzet om de onrechtmatigheden en onzekerheden terug te dringen. De rechtmatige uitgaven stijgen in 2020 naar € 25,1 miljard (2019: € 22,6 miljard). De onrechtmatige uitgaven zijn in 2020 met € 268,8 miljoen vergelijkbaar met 2019 (€ 261,4 miljoen). Ook de onzekerheden zijn met € 445,8 miljoen vergelijkbaar met 2019 (€ 457,1 miljoen). De belangrijkste onrechtmatigheden in 2020 zijn de formele onrechtmatigheden ten aanzien van het pgb en de mondzorgdeclaraties. De onzekerheden in 2020 hebben vooral betrekking op nacalculaties waarvoor de NZa uitstel verleende aan zorgaanbieders.

De afgelopen jaren werkten wij samen met de zorgkantoren het rechtmatigheidsbegrip beter uit. In de dialoog met het zorgkantoor hebben wij duidelijk aan kunnen geven wat wij van het zorgkantoor verwachten. Wij zien een toename van het belang dat zorgkantoren hechten aan de rechtmatigheid van de zorgkosten. Deze toename zien wij ook bij andere partijen zoals VWS. Wij waarderen dat de zorgkantoren en VWS samen met ons toe hebben gewerkt naar oplossingen voor onrechtmatigheden en onzekerheden. De zorgkantoren nemen hierin een proactieve rol in die past bij hun verantwoordelijkheid voor onze langdurige zorg. Samen met de zorgkantoren zoeken wij naar oplossingen voor de onrechtmatigheden binnen het stelsel.

## Rechtmatigheid

Rechtmatige uitvoering van de Wlz betekent dat zorgkantoren zorg inkopen, toegang tot zorg voor cliënten realiseren, zorguitgaven controleren en verantwoorden in overeenstemming met wet- en regelgeving. Uitgaven die overeenstemmen met wet- en regelgeving zijn rechtmatig. Als uitgaven niet overeenstemmen met wet- en regelgeving zijn deze uitgaven onrechtmatig. Uitgaven waarvan het zorgkantoor niet vast kon stellen of deze overeenstemmen met wet- en regelgeving zijn onzeker.

## Onrechtmatigheden en onzekerheden zorgkosten Wlz 2020



Bron: bestuursverklaringen Wlz-uitvoerders en uitkomsten onderzoek NZa.

Wij gaan in dit hoofdstuk verder in op de belangrijkste onrechtmatigheden en onzekerheden. De onrechtmatigheden en onzekerheden per Wlz-uitvoerder geven wij weer in hoofdstuk 5.



### **Onrechtmatigheden in het pgb (€ 181,6 miljoen)**

Zoals wij in hoofdstuk 2 aangaven rapporteren de zorgkantoren door de interne auditdienst van de SVB geconstateerde onrechtmatigheden. In 2020 bedraagt deze onrechtmatigheid € 161,4 miljoen.

Daarnaast voerden de zorgkantoren die één of meer regio's aan hebben gesloten op het budgethoudersportaal zelf een controle uit op de betaalde pgb-declaraties. Hierbij stelden zij samen met de SVB vast of uitbetaalde declaraties voldoen aan wet- en regelgeving. De zorgkantoren rapporteren een aanvullende onrechtmatigheid van € 20,2 miljoen voor declaraties via het budgethoudersportaal. Deze onrechtmatigheden zijn vooral het gevolg van onvolledige zorgovereenkomsten en onrechtmatigheden bij het uitvoeren van de betalingen door de SVB.

### **Formele onrechtmatigheid mondzorg (€ 63,4 miljoen)**

Zoals wij afgelopen jaren aangaven wijkt de declaratiewijze van mondzorgspecialisten af van de regelgeving van de NZa. Mondzorgspecialisten declareren rechtstreeks bij het zorgkantoor. Doordat deze werkwijze afwijkt van onze regelgeving zijn alle declaraties voor mondzorg in de Wlz formeel onrechtmatig.

Wij pasten onze regelgeving aan vanaf 2021 om de declaratiewijze mogelijk te maken. Om tot rechtmatige kosten te komen moet VWS ook de Wlz aanpassen. Zij zegde toe om dit zo snel mogelijk te doen. Na deze aanpassing kunnen de zorgkantoren de kosten voor mondzorg rechtmatig verantwoorden.

### **Onrechtmatigheden (sg)lvg (€ 18,1 miljoen)**

Cliënten met een sglvg-indicatie hebben naast een lichte verstandelijke beperking ook sterke gedragsproblemen. Cliënten met een lvg-indicatie hebben een licht verstandelijke handicap en gedragsproblemen. Beide indicaties hebben een tijdelijke looptijd van drie jaar. Om deze zorg te leveren moet een instelling over een toelating beschikken.

Afgelopen jaren rapporteerden wij dat zorgkantoren de indicatie van bepaalde cliënten onterecht hadden verzilverd als volledig pakket thuis, modulair pakket thuis of pgb-aanspraak. Dit deden zij vooral voor cliënten die op een plek in een toegelaten instelling wachtten. De zorgkantoren zorgden er op deze manier voor dat cliënten wel de noodzakelijke zorg ontvingen.

VWS paste haar regelgeving aan om overbruggingszorg voor cliënten met een (sg)lvg-indicatie mogelijk te maken. De NZa paste hierop ook haar beleidsregels vanaf 1 januari 2020 aan. Hierdoor kunnen zorgkantoren vanaf 2020 rechtmatig de benodigde overbruggingszorg verantwoorden.

Zorgkantoren spannen zich in om voor hun (sg)lvg-cliënten zo snel mogelijk een passende plek te vinden binnen de regelgeving. Er zijn cliënten waarbij dat nog niet gelukt is, de kosten voor deze cliënten zijn onrechtmatig.

### **Samenloop hulpmiddelen Wlz en Zvw (€ 2,7 miljoen)**

De Wlz vergoedt een groot deel van de zorgkosten voor cliënten met een zorgtoewijzing verblijf inclusief behandeling. Deze kosten zijn onderdeel van het zzp-tarief. De zorgaanbieder moet met dit tarief alle zorg bieden waar de cliënt recht op heeft binnen dit pakket. Dit houdt in dat de zorgaanbieder voor deze cliënten ook kosten voor bepaalde apotheekkosten moet vergoeden.

Hulpmiddelenleveranciers waren in het verleden in een beperkt aantal gevallen niet in staat om een vergoeding voor hun kosten rechtstreeks te ontvangen van de zorgaanbieders. Dit betroffen declaraties die zij indienden bij de zorgverzekeraars in plaats van het zorgkantoor. De zorgverzekeraars keurden deze declaraties vervolgens af.

Om de hulpmiddelenleveranciers tegemoet te komen heeft VWS besloten om de afgekeurde zorg toch te vergoeden vanuit het Flz. Deze dubbele bekostiging leidt in 2020 tot een onrechtmatigheid van € 2,7 miljoen.

Onder regie van VWS richtten de zorgkantoren en zorgverzekeraars een inkijsfaciliteit in. Hierdoor is het voor apothekers mogelijk vast te stellen of een cliënt een Wlz-indicatie inclusief behandeling heeft. Door de inkijsfaciliteit nemen de onrechtmatigheden verder af.

VWS gaf aan dat er nog enkele aanpassingen noodzakelijk zijn in de inkijsfaciliteit om de onrechtmatigheden helemaal op te lossen.

### **Onzekerheden door uitstel van nacalculaties van zorgaanbieders met kwaliteitsbudget (€ 366,9 miljoen)**

Veel zorgaanbieders konden door de coronapandemie hun nacalculatie niet op tijd bij ons aanleveren. Dit betrof vooral zorgaanbieders met een productieafspraken voor het kwaliteitsbudget. Deze zorgaanbieders hadden namelijk te maken met een extra verantwoording van het kwaliteitsbudget aan het zorgkantoor. Bij deze verantwoording ontstond vertraging door de coronapandemie. Wij verleenden daarom uitstel voor de nacalculatie van zorgaanbieders met een productieafspraken voor het kwaliteitsbudget.

In 2021 bereidden de zorgkantoren beter voor op latere aanlevering door zorgaanbieders dan vorig jaar. Zij spanden zich in om zorgaanbieders zoveel mogelijk te helpen hun verantwoordingsinformatie op tijd in te dienen. Ook pasten de zorgkantoren hun interne processen aan. Hierdoor daalde de onzekerheid bij de meeste zorgkantoren. Eén zorgkantoor had te maken met een groot aantal late aanleveringen waardoor bij hen de onzekerheden hoog waren. Op totaalniveau zijn de onzekerheden daardoor vergelijkbaar met 2019 (€ 351,8 miljoen).

Inmiddels hebben de zorgkantoren deze nacalculaties gecontroleerd en zijn hieruit geen bijzonderheden naar voren gekomen.

### **Onzekerheden in declaraties van verschillende verstrekkingen binnen het pgb (€ 8,2 miljoen)**

Vorig jaar rapporteerden wij over de bijkomende zorgkosten binnen het pgb. Deze kosten kunnen budgethouders naast reguliere zorgkosten declareren via de SVB. VWS paste de wet- en regelgeving aan. Hierdoor zijn deze kosten in 2020 rechtmatig.

Zorgverleners kunnen aanspraak maken op een uitkering wanneer een budgethouder overlijdt. Deze uitkering voorkomt dat zorgverleners onverhoopt in financiële problemen komen omdat een deel van hun inkomen plotseling wegvalt. In bepaalde gevallen heeft deze uitkering geen basis in de wet- en regelgeving.

De zorgkantoren hebben zich ingespannen om inzicht in de hoogte van deze kosten te krijgen. Via de SVB hebben zij data over deze uitkering ontvangen. De zorgkantoren hebben geen inzicht in de individuele declaraties. Daarom zijn zij niet in staat om met zekerheid vast te stellen of een individuele declaratie voor deze verstrekkingen in het originele pgb-systeem rechtmatig is. Daarom rapporteren wij deze zorgkosten, die mogelijk geen grondslag in wet- en regelgeving hebben, als onzekerheid.

Wij zien dat zorgkantoren ieder jaar enkele uitbetalingen identificeren die geen formele basis in wet- en regelgeving hebben. Om deze situatie in de toekomst te voorkomen vragen wij hen om alle verschillende verstrekkingen die zij uitbetalen aan de budgethouders in kaart te brengen.

Voor deze verstrekkingen vragen wij de zorgkantoren vast te stellen dat deze binnen wet- en regelgeving plaatsvinden. Als voor bepaalde verstrekkingen een wettelijke basis ontbreekt onderzoeken wij graag samen met de zorgkantoren en VWS de mogelijkheden om dit op te lossen.

### **Onrechtmatigheden in de zorgkosten AWBZ (€ 17,2 miljoen)**

De Wlz-uitvoerders rapporteerden over 2020 € 17,4 miljoen aan zorgkosten en € 0,2 miljoen negatief aan correcties voor de afwikkeling van de AWBZ (2019: € 5,6 miljoen). Van de zorgkosten is € 17,4 miljoen onrechtmatig. De onrechtmatigheden hebben betrekking op het afboeken en het voorzien van vorderingen zoals wij in hoofdstuk 2 beschreven.

De zorgkosten AWBZ bevatten in 2020 net als in 2019 geen onzekerheden.

### **Onrechtmatigheden in de beheerskosten AWBZ (nihil)**

De Wlz-uitvoerders rapporteerden over 2020 € 2,9 miljoen aan beheerskosten voor de afwikkeling van de AWBZ (2019: € 1,1 miljoen). Deze kosten zijn net als in 2019 volledig rechtmatig.

### **Onrechtmatigheden en onzekerheden in het pgb-AWBZ (€ 47,9 miljoen)**

De Wlz-uitvoerders rapporteerden in 2020 € 47,9 miljoen aan onrechtmatigheden in de kosten voor afwikkeling van het pgb-AWBZ (2019: € 28 duizend). Dit zijn afboekingen van oninbare vorderingen. Door de afwikkeling van het Afbz wikkelden de Wlz-uitvoerders hun onzekerheden af, of rapporteerden zij deze als onrechtmatigheid (2019: € 0,8 miljoen).

De verantwoording van het pgb-AWBZ valt buiten het toezicht van de NZa. Wij doen daarom geen uitspraak over de rechtmatigheid van het pgb-AWBZ.

Zoals wij aangaven in hoofdstuk 2 is 2020 het laatste jaar waarin de Wlz-uitvoerders kosten voor de AWBZ via het financieel verslag verantwoorden.

# 4. Processen van de zorgkantoren

# 4. Processen van de zorgkantoren

Als onderdeel van ons toezicht beoordeelden wij de financiële processen bij de zorgkantoren. Hierbij richtten wij ons op de impact die de coronapandemie had op de verantwoording. Wij zijn erg tevreden met de rol die de zorgkantoren hierin vervulden. Vorig jaar concludeerden wij dat de zorgkantoren het nacalculatieproces uitstekend uitvoeren. Ook zetten de zorgkantoren toen belangrijke stappen om het proces van controle en goedkeuring van mondzorgdeclaraties beter vorm te geven. Daarom gaven wij aan deze onderwerpen geen opvolging bij ons onderzoek.

## **Toezicht op de processen van zorgkantoren**

De zorgkantoren verantwoordden zich jaarlijks over de kosten van de langdurige zorg. De basis voor deze verantwoording zijn de processen die zij gedurende het jaar uitvoeren. Daarom vinden wij het toezicht op deze onderliggende processen erg belangrijk. Wij selecteren ieder jaar processen waarop wij ons richten. Daarnaast vinden wij het belangrijk om de opvolging van uitkomsten uit eerdere jaren mee te nemen in ons onderzoek. Dit geeft een goed beeld van de kwaliteit van de financiële processen van de zorgkantoren.

Wij besteedden dit jaar specifieke aandacht aan de processen die de zorgkantoren inrichtten voor de kosten van de coronapandemie. Deze processen bevatten zowel de verantwoording van de kosten als de controle op de kosten die zorgaanbieders maakten. Wij richtten ons op deze processen omdat de zorgkantoren hiervoor nieuwe processen inrichtten. Ook zijn de kosten omvangrijk en nemen de zorgkantoren hier een belangrijke rol in bij de controle op de rechtmatigheid van deze kosten.

In 2020 rapporteerden wij over het proces rondom het controleren en goedkeuren van nacalculaties. Ook rapporteerden wij over de inspanningen van zorgkantoren bij de controle en het goedkeuren van mondzorgdeclaraties. In 2021 kozen wij ervoor om geen opvolging te geven aan beide processen.

## **De kosten van de coronapandemie**

Wij beschreven in hoofdstuk 2 dat de verantwoording van de coronaregelingen een uitkomst geweest van een intensief proces. Dankzij de samenwerking tussen alle partijen kwam hieruit een nieuwe vorm van verantwoorden. Binnen het stelsel legden wij de verantwoordelijkheden voor de controle op de kosten van de coronapandemie op de juiste niveaus.

De accountants van de zorgaanbieders namen een proactieve rol in door de hoogte van de extra kosten door de coronapandemie te controleren. De zorgkantoren richtten processen in om de aard van deze kosten te controleren. Om dit proces tijdig te doorlopen stemden zij veel af met zorgaanbieders.

De accountants van de zorgaanbieders gaven aan de doorlopende kosten moeilijk te kunnen controleren. Wel toetsten zij of de kosten niet strijdig waren met hun informatie van de zorgaanbieder en de controle van de nacalculatie en de jaarrekening. Om voldoende zekerheid bij de doorlopende kosten te krijgen namen de zorgkantoren de verantwoordelijkheid voor deze controles op zich. ZN stelde in overleg met de accountants van de zorgkantoren plausibiliteitscontroles op. Wij onderschreven deze plausibiliteitscontroles.

Alle zorgkantoren voerden deze controles uit. Hierdoor kregen zij voldoende zekerheid bij de kosten van de coronapandemie.

Als onderdeel van ons onderzoek voerden wij gesprekken met de zorgkantoren over de plausibiliteitscontroles. Ook lieten de zorgkantoren zien welke stappen zij uitvoerden en hoe zij aankeken tegen de plausibiliteitscontroles.

Dit is een nieuw proces dat erg veel inspanning en flexibiliteit van de zorgkantoren vroeg. Toch gaven de zorgkantoren dit proces goed vorm. Wij zijn erg blij dat de zorgkantoren de verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van voldoende zekerheid bij de kosten van de coronapandemie op zich namen. Op basis van de gesprekken die wij voerden zijn wij ook erg tevreden over de wijze waarop de zorgkantoren hun processen inrichtten.

Dankzij de inspanningen van de zorgkantoren konden zij de kosten van de coronapandemie in 2020 rechtmatig verantwoorden.

# **5. Overzicht per Wlz- uitvoerder**

# 5. Overzicht per Wlz-uitvoerder

Dit hoofdstuk bevat de kerngegevens van alle Wlz-uitvoerders. Ook geeft dit hoofdstuk inzicht in de rechtmatigheid van de uitgaven van de Wlz-uitvoerders. Wij geven aan welke onrechtmatigheden en onzekerheden de Wlz-uitvoerders op moet volgen.

## Kerngegevens

Dit onderdeel bevat de financiële gegevens van de Wlz-uitvoerders. Wij voerden enkele correcties door op deze cijfers zodat deze aansluiten bij de werkelijke situatie. De grootste correcties hebben betrekking op de correcties die wij vorig jaar maakten en beschreven. De Wlz-uitvoerders voerden deze correcties in hun financieel verslag 2020 door. Daarom draaien wij in dit rapport onze correcties uit 2019 terug.

Daarnaast maakten wij enkele correcties op de AWBZ 2020 zodat deze kosten in het laatste jaar van de afwikkeling van de AWBZ ten laste van het Afbz kunnen komen.

De overige subsidies bevatten subsidieregelingen van het Zorginstituut, de doorbetaling niet-geleverde zorg pgb-Wlz in verband met Covid-19 en het integraal pgb. Ook het pgb-AWBZ nemen wij op als overige subsidie.

## Rechtmatigheid

In hoofdstuk 3 gaven wij de definitie van rechtmatigheid. Daarin gaven wij ook aan wanneer uitgaven onrechtmatig of onzeker zijn. Wlz-uitvoerders zoeken onzekerheden uit om vast te stellen of deze uitgaven onrechtmatig zijn. De Wlz-uitvoerders corrigeren de onrechtmatigheden.

Voor sommige onrechtmatigheden geldt dat de Wlz-uitvoerder deze niet kan corrigeren. Dit zijn vooral onrechtmatigheden die voortkomen uit landelijke problematiek. Daarom geven wij aan wat de hoogte van de onrechtmatigheden is waarbij wij concrete verwachtingen van de Wlz-uitvoerder hebben. Hetzelfde geldt voor onzekerheden.

## Zorgkosten en beheerskosten

In dit rapport maken wij onderscheid tussen zorgkosten en beheerskosten. De zorgkosten hebben betrekking op het leveren van zorg aan Wlz-cliënten. Wlz-uitvoerders maken beheerskosten om de Wlz uit te kunnen voeren. De onrechtmatigheden richten zich uitsluitend op zorgkosten.

In het overzicht per Wlz-uitvoerder gebruiken wij de benamingen uit het financieel verslag. De zorgkosten zijn gelijk aan de bruto schaden. De beheerskosten zijn gelijk aan de bedrijfskosten.

De Wlz-uitvoerders rapporteerden ook onrechtmatigheden en onzekerheden in het pgb-AWBZ. De verantwoording van het pgb-AWBZ valt buiten het toezicht van de NZa. In het overzicht per Wlz-uitvoerder hebben wij de onrechtmatigheden en onzekerheden in het pgb-AWBZ tekstueel opgenomen. Dit stelt het Zorginstituut in staat om zelf een oordeel te vormen over de rechtmatigheid van het pgb-AWBZ.



# ASR Wlz-uitvoerder B.V.

## Kerngegevens ASR Wlz-uitvoerder B.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	(1)	-	(1)
Opbrengsten overige subsidies	-	-	-
Budget beheerskosten	203	-	203
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>202</b>	<b>-</b>	<b>202</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	-	-	-
Schaden overige subsidies	-	-	-
Bedrijfskosten	194	-	194
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>194</b>	<b>-</b>	<b>194</b>
<b>Resultaat</b>	<b>8</b>	<b>-</b>	<b>8</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>195</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	-	-	-
Onrechtmatig	-	-	-
Onzeker	-	-	-

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder.

ASR heeft geen zorgkantoor. ASR maakte daarom geen zorgkosten voor de Wlz en AWBZ in 2020.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van ASR zijn rechtmatig.

# CZ Zorgkantoor B.V.

## Kerngegevens CZ Zorgkantoor B.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	5.459.352	9.321	5.468.673
Opbrengsten overige subsidies	11.118	8.433	19.551
Budget beheerskosten	42.787	13	42.800
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>5.513.257</b>	<b>17.767</b>	<b>5.531.024</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	5.456.059	9.321	5.465.380
Schaden overige subsidies	14.412	8.433	22.845
Bedrijfskosten	40.788	146	40.934
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>5.511.259</b>	<b>17.900</b>	<b>5.529.159</b>
<b>Resultaat</b>	<b>1.998</b>	<b>(133)</b>	<b>1.865</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>8.704</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	5.363.079	(90)	5.362.989
Onrechtmatig	52.690	9.411	62.101
Onzeker	40.290	-	40.290

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden beoordeeld en besproken met CZ. Alle onrechtmatigheden Wlz zijn het gevolg van landelijke problematiek.

Ook de onzekerheden hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 40.261 duizend). Voor het resterende bedrag van € 29 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan CZ gecommuniceerd.

CZ verantwoordt ook € 8.601 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van CZ zijn rechtmatig.

# Zorgkantoor DSW B.V.

## Kerngegevens Zorgkantoor DSW B.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	704.810	3	704.813
Opbrengsten overige subsidies	1.017	3.563	4.580
Budget beheerskosten	8.258	-	8.258
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>714.085</b>	<b>3.566</b>	<b>717.651</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	704.810	3	704.813
Schaden overige subsidies	1.017	3.563	4.580
Bedrijfskosten	8.321	-	8.321
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>714.148</b>	<b>3.566</b>	<b>717.714</b>
<b>Resultaat</b>	<b>(63)</b>	<b>-</b>	<b>(63)</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>815</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	686.890	3	686.893
Onrechtmatig	16.604	-	16.604
Onzeker	1.316	-	1.316

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden beoordeeld en besproken met DSW. Alle onrechtmatigheden zijn het gevolg van landelijke problematiek.

Ook de onzekerheden hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 1.135 duizend). Voor het resterende bedrag van € 181 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan DSW gecommuniceerd.

DSW verantwoordt ook € 1.172 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van DSW zijn rechtmatig.

# Stichting Zorgkantoor Menzis

## Kerngegevens Stichting Zorgkantoor Menzis

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	3.498.603	(86)	3.498.517
Opbrengsten overige subsidies	7.344	860	8.204
Budget beheerskosten	26.000	-	26.000
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>3.531.947</b>	<b>774</b>	<b>3.532.721</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	3.493.242	(86)	3.493.156
Schaden overige subsidies	12.705	860	13.565
Bedrijfskosten	25.084	-	25.084
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>3.531.031</b>	<b>774</b>	<b>3.531.805</b>
<b>Resultaat</b>	<b>916</b>	<b>-</b>	<b>916</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>5.316</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	3.414.956	(86)	3.414.870
Onrechtmatig	32.245	-	32.245
Onzeker	46.041	-	46.041

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden beoordeeld en besproken met Menzis. De onrechtmatigheden Wlz hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 32.214 duizend). Voor het resterende bedrag van € 31 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan Menzis gecommuniceerd.

Alle onzekerheden zijn het gevolg van landelijke problematiek.

Menzis verantwoordt ook € 363 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van Menzis zijn rechtmatig.

# ONVZ Langdurige Zorg B.V.

## Kerngegevens ONVZ Langdurige Zorg B.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	-	-	-
Opbrengsten overige subsidies	-	-	-
Budget beheerskosten	318	-	318
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>318</b>	<b>-</b>	<b>318</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	-	-	-
Schaden overige subsidies	-	-	-
Bedrijfskosten	315	-	315
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>315</b>	<b>-</b>	<b>315</b>
<b>Resultaat</b>	<b>3</b>	<b>-</b>	<b>3</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>19</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	-	-	-
Onrechtmatig	-	-	-
Onzeker	-	-	-

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder.

ONVZ heeft geen zorgkantoor. ONVZ maakte daarom geen zorgkosten voor de Wlz en AWBZ in 2020.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van ONVZ zijn rechtmatig.

# Salland Zorgkantoor B.V.

## Kerngegevens Salland Zorgkantoor B.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	337.478	-	337.478
Opbrengsten overige subsidies	862	2.720	3.582
Budget beheerskosten	5.544	-	5.544
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>343.884</b>	<b>2.720</b>	<b>346.604</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	337.370	-	337.370
Schaden overige subsidies	970	2.720	3.690
Bedrijfskosten	5.125	-	5.125
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>343.465</b>	<b>2.720</b>	<b>346.185</b>
<b>Resultaat</b>	<b>419</b>	<b>-</b>	<b>419</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>1.086</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	327.085	-	327.085
Onrechtmatig	2.277	-	2.277
Onzeker	8.008	-	8.008

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden beoordeeld en besproken met Salland. Alle onrechtmatigheden zijn het gevolg van landelijke problematiek.

Ook de onzekerheden hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 7.946 duizend). Voor het resterende bedrag van € 62 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan Salland gecommuniceerd.

Salland verantwoordt ook € 418 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

### Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van Salland zijn rechtmatig.

# VGZ Zorgkantoor B.V.

## Kerngegevens VGZ Zorgkantoor B.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	5.370.299	595	5.370.894
Opbrengsten overige subsidies	24.403	11.105	35.508
Budget beheerskosten	42.313	33	42.346
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>5.437.015</b>	<b>11.733</b>	<b>5.448.748</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	5.370.301	595	5.370.896
Schaden overige subsidies	24.403	11.105	35.508
Bedrijfskosten	38.953	-	38.953
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>5.433.657</b>	<b>11.700</b>	<b>5.445.357</b>
<b>Resultaat</b>	<b>3.358</b>	<b>33</b>	<b>3.391</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>8.815</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

### Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	5.136.780	-	5.137.026
Onrechtmatig	56.605	595	57.200
Onzeker	176.670	-	176.670

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden beoordeeld en besproken met VGZ. De onrechtmatigheden Wlz hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 54.892 duizend). Voor het resterende bedrag van € 1.713 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan VGZ gecommuniceerd.

Ook de onzekerheden hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 175.281 duizend). Voor het resterende bedrag van € 1.389 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan VGZ gecommuniceerd.

De onrechtmatigheden in de kosten van de AWBZ hebben betrekking op de landelijke afwikkeling van vorderingen.

VGZ verantwoordt ook € 13.023 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

### Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van VGZ zijn rechtmatig.

# Zilveren Kruis Zorgkantoor N.V.

## Kerngegevens Zilveren Kruis Zorgkantoor N.V.

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	9.151.584	11.159	9.162.743
Opbrengsten overige subsidies	26.107	45.293	71.400
Budget beheerskosten	81.065	-	81.065
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>9.258.756</b>	<b>56.452</b>	<b>9.315.208</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	9.151.583	7.261	9.158.844
Schaden overige subsidies	26.107	49.075	75.182
Bedrijfskosten	74.414	2.755	77.169
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>9.252.104</b>	<b>59.091</b>	<b>9.311.195</b>
<b>Resultaat</b>	<b>6.652</b>	<b>(2.639)</b>	<b>4.013</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>14.902</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	8.882.640	27	8.882.667
Onrechtmatig	98.656	7.234	105.890
Onzeker	170.287	-	170.287

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden in de Wlz beoordeeld en besproken met Zilveren Kruis. De onrechtmatigheden Wlz hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 97.698 duizend). Voor het resterende bedrag van € 958 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan Zilveren Kruis gecommuniceerd.

Ook de onzekerheden hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 147.124 duizend). Voor het resterende bedrag van € 23.163 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan Zilveren Kruis gecommuniceerd.

De onrechtmatigheden in de kosten van de AWBZ hebben betrekking op de landelijke afwikkeling van vorderingen.

Zilveren Kruis verantwoordt ook € 22.073 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van Zilveren Kruis zijn rechtmatig.



# Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid

## Kerngegevens Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	1.194.932	145	1.195.077
Opbrengsten overige subsidies	2.157	2.844	5.001
Budget beheerskosten	12.800	74	12.874
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>1.209.889</b>	<b>3.063</b>	<b>1.212.952</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	1.194.932	145	1.195.077
Schaden overige subsidies	2.157	2.844	5.001
Bedrijfskosten	12.748	15	12.763
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>1.209.837</b>	<b>3.004</b>	<b>1.212.841</b>
<b>Resultaat</b>	<b>52</b>	<b>59</b>	<b>111</b>
<b>Wettelijke reserve per 31 december 2020</b>			<b>1.647</b>

Bron: financieel verslag Wlz-uitvoerder en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	1.182.045	-	1.182.045
Onrechtmatig	9.719	145	9.864
Onzeker	3.168	-	3.168

Bron: bestuursverklaring Wlz-uitvoerder en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

Wij hebben de onrechtmatigheden beoordeeld en besproken met Zorg en Zekerheid. De onrechtmatigheden Wlz hebben vooral betrekking op landelijke problematiek (€ 9.469 duizend). Voor het resterende bedrag van € 250 duizend hebben wij specifieke verwachtingen aan Zorg en Zekerheid gecommuniceerd.

Alle onzekerheden zijn het gevolg van landelijke problematiek.

De onrechtmatigheden in de kosten van de AWBZ hebben betrekking op de landelijke afwikkeling van vorderingen.

Zorg en Zekerheid verantwoordt ook € 2.408 duizend aan onrechtmatigheden in het pgb-AWBZ. Het pgb-AWBZ is een subsidie onder verantwoordelijkheid van het Zorginstituut. Ons rechtmatigheidsoordeel ziet niet toe op het pgb-AWBZ.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

Alle beheerskosten van Zorg en Zekerheid zijn rechtmatig.

# **Bijlage 1: Overzicht kosten van onze langdurige zorg**

# Overzicht kosten van onze langdurige zorg

## Kerngegevens

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
<b>Bedrijfsopbrengsten</b>			
Premies en bijdragen	25.717.057	21.137	25.738.194
Opbrengsten overige subsidies	73.008	74.818	147.826
Budget beheerskosten	219.288	120	219.408
<b>Totaal bedrijfsopbrengsten</b>	<b>26.009.353</b>	<b>96.075</b>	<b>26.105.428</b>
<b>Bedrijfslasten</b>			
Bruto schaden	25.708.297	17.239	25.725.536
Schaden overige subsidies	81.771	78.600	160.371
Bedrijfskosten	205.942	2.916	208.858
<b>Totaal bedrijfslasten</b>	<b>25.996.010</b>	<b>98.755</b>	<b>26.094.765</b>
<b>Resultaat</b>	<b>13.343</b>	<b>(2.680)</b>	<b>10.663</b>
<b>Wettelijke reserves per 31 december 2020</b>			<b>41.499</b>

Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders en aanpassingen NZa.

## Rechtmatigheid zorgkosten (bruto schaden)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	24.993.475	(146)	24.993.329
Onrechtmatig	268.770	17.385	286.155
Onzeker	446.052	-	446.052

Bron: bestuursverklaringen Wlz-uitvoerders en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

## Rechtmatigheid beheerskosten (bedrijfskosten)

(x € 1.000)	2020 Wlz	2020 AWBZ	2020 Totaal
Rechtmatig	205.942	2.916	208.858
Onrechtmatig	-	-	-
Onzeker	-	-	-

Bron: bestuursverklaringen Wlz-uitvoerders en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

## Door Wlz-uitvoerders gerapporteerde onrechtmatigheden en onzekerheden pgb-AWBZ

(x € 1.000)	2020 AWBZ
Onrechtmatig	48.058
Onzeker	-

Bron: bestuursverklaringen Wlz-uitvoerders en aanvullende uitkomsten financieel rechtmatigheidsonderzoek NZa.

## Overzicht kosten voor de coronapandemie in 2020

(x € 1.000)	Zorgvorm	2020
Financiering van extra gemaakte kosten	Zorg in natura	684.268
Vergoeding voor doorlopende kosten	Zorg in natura	506.628
Tandheelkundige zorg	Zorg in natura	9.031
Mobiliteitshulpmiddelen	Zorg in natura	5.853
Corona-units	Zorg in natura	PM
Financiering van extra gemaakte kosten	pgb	53.488
Compensatie niet-geleverde zorg 1 <sup>e</sup> regeling	pgb	18.339
Compensatie niet-geleverde zorg 2 <sup>e</sup> regeling	pgb	11.004

*Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders en aanpassingen NZa.*

De kosten voor de corona-units verantwoordt de zorgkantoren in 2022 voor de jaren 2020 en 2021. Op dit moment is er nog geen volledig inzicht in deze kosten.

De compensatie niet-geleverde zorg vond plaats via twee regelingen. Deze regelingen vallen buiten ons toezicht. De zorgkantoren rapporteerden deze gegevens via hun financieel verslag. De kosten voor de 1<sup>e</sup> regeling zijn op basis van input van de budgethouders. De kosten voor de 2<sup>e</sup> regeling schatten de zorgkantoren in aan de hand van een rekenregel. De zorgkantoren gaven aan dat de kosten van zowel de 1<sup>e</sup> als de 2<sup>e</sup> regeling onzeker zijn.

# **Bijlage 2: Onze onderzoeksaanpak**

# Onze onderzoeksaanpak

Wij stelden dit rapport met zorg op om een goed beeld van de kosten van onze langdurige zorg te geven. Ons onderzoek heeft een grote reikwijdte waarbij wij veel verschillende partijen betrekken.

## Financieel verslag

De Wlz-uitvoerders stellen ieder jaar een financieel verslag op. In dit financieel verslag geven de Wlz-uitvoerders aan waaraan zij het zorggeld en de kosten voor hun uitvoering aan besteedden. Wij stellen hiervoor een op. Dit [model](#) wijzigen wij jaarlijks om aan te sluiten bij de ontwikkelingen in de langdurige zorg. In 2020 voegden wij onder andere extra regels toe om inzicht te krijgen in de kosten van de verschillende coronaregelingen.

Om het proces van aanlevering van het financieel verslag te verbeteren voerden wij dit jaar een digitaal systeem in. Hierdoor is de invoer van het financieel verslag minder foutgevoelig en is de data betrouwbaar. Ook geeft het nieuwe systeem ons de mogelijkheid om sneller inzicht te krijgen in de financiële gegevens en de bijbehorende documenten.

## Accountantscontrole

Externe accountants controleren de financiële verslagen van de Wlz-uitvoerders. Dit doen zij aan de hand van de normen en werkzaamheden die wij opstellen. Dit leggen wij vast in het [protocol Accountantsonderzoek Wlz-uitvoerders](#). Bij het aanpassen van dit protocol betrekken wij de accountants van de Wlz-uitvoerders. De commissie COPRO van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) toetst jaarlijks of de opdracht voor de accountants uitvoerbaar is.

De accountants geven een controleverklaring bij het financieel verslag. Ook rapporteren zij hun bevindingen in een accountantsrapport. Dat geeft ons inzicht in hoe zij de controle uitvoerden, en tegen welke bijzonderheden zij aanliepen.

De controles van de externe accountants zijn erg belangrijk voor ons inzicht in de kosten van de langdurige zorg. Ook maken de accountantsoordelen een belangrijk onderdeel uit van de informatie waarop wij ons rechtmatigheidsoordeel baseren. Daarom voerden wij dossierreviews bij de accountants van de Wlz-uitvoerders uit. Ons doel van deze reviews was het vaststellen of wij gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van deze accountants voor ons bestuurlijk oordeel over de rechtmatigheid van de kosten van de langdurige zorg.

Wij stelden vast dat wij gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de accountants. Onze dossierreviews hebben niet als doel om ons uit te spreken over de kwaliteit van de uitgevoerde accountantscontrole.

## Verantwoordingsinformatie en data-analyse

Naast het financieel verslag en de accountantsproducten bestaat de verantwoordingsinformatie uit een bestuursverklaring en het uitvoeringsverslag. Wij nemen alle verantwoordingsinformatie door. Daarbij betrekken wij onze kennis van het stelsel. Ook verrichten wij cijferanalyses op de ontvangen verantwoordingsinformatie. Door ons overzicht over de hele Wlz kunnen wij de kosten van de Wlz-uitvoerders onderling goed vergelijken.

In ons onderzoek richten wij ons op specifieke risico's die in het financieel verslag kunnen voorkomen. Ook nemen wij de aandachtspunten uit eerdere verantwoordingsjaren mee in ons onderzoek. Wij voeren data-analyse uit. Daarbij stellen wij onder andere vast of de kosten van de langdurige zorg overeenkomen met gegevens uit andere bronnen. Ook analyseren wij verbanden tussen de geleverde zorg en de kosten die de zorgkantoren daarvoor maakten.

Aan de hand van onze analyse stellen wij vragenlijsten op voor de Wlz-uitvoerders. Deze vragenlijsten zijn de basis voor ons onderzoek ter plaatse.

### **Onderzoek ter plaatse**

Aan de hand van de vragenlijsten gaan wij het gesprek aan met de Wlz-uitvoerders. Hierin bespreken wij de vragenlijsten en de antwoorden van de Wlz-uitvoerder. Ook selecteren wij onderwerpen die van belang zijn voor ons onderzoek. Voorbeelden hiervan zijn de implementatie van het budgethoudersportaal en de verantwoording van de kosten van de coronaregelingen. Door de coronapandemie voerden wij het onderzoek ter plaatse in 2021 digitaal uit.

Tijdens de onderzoeken ter plaatse krijgen wij inzicht in onderliggende documentatie. Zo krijgen wij voldoende basis om de uitspraken in ons rapport te doen. Omdat de Wlz-uitvoerders inhoudsdeskundigen aan laten sluiten krijgen wij een goed beeld van de verschillende onderwerpen.

Tijdens de onderzoeken ter plaatse gaan wij ook het gesprek aan met de Wlz-uitvoerders. Wij bespreken belangrijke ontwikkelingen en rechtmatigheidsproblemen. Deze gesprekken zijn een belangrijke bron voor ons rapport en onze risicoanalyse.

### **Rapportage**

Wij stellen een individuele terugkoppeling per Wlz-uitvoerder op. Deze terugkoppeling bevat de financiële gegevens en een overzicht van de onrechtmatigheden en de onzekerheden. Ook bevat deze terugkoppeling specifieke bevindingen uit ons onderzoek. Als wij bepaalde verwachtingen hebben voor een Wlz-uitvoerder nemen wij deze op in de terugkoppeling. Deze terugkoppelingen zijn niet openbaar.

De terugkoppelingen bevatten detailinformatie over ons onderzoek. Daarom delen wij deze met het Zorginstituut.

### **Rechtmatigheidsproblemen**

Wij vinden het belangrijk dat zorg rechtmatig geleverd wordt. Soms zijn er specifieke situaties waarin wet- en regelgeving niet voorziet. Zorgkantoren geven deze situaties vaak proactief aan. Samen met de betrokken partijen zoeken wij naar oplossingen voor deze problemen. Soms moeten zorgaanbieders of de zorgkantoren de manier waarop zij de zorg vorm geven aanpassen. In andere gevallen kijken wij samen met VWS of de wet- en regelgeving nog wel passend is.

Als dat niet het geval is past VWS de wet- en regelgeving aan. Vaak ontstaat dan een tijdelijke periode waarin de kosten onrechtmatig zijn, maar waarbij wel uitzicht is op een oplossing. Door de proactieve houding van de zorgkantoren kunnen wij veel rechtmatigheidsproblemen aan de voorkant al voorkomen.



NZa • Bezoekadres: Newtonlaan 1-41, 3584 BX Utrecht • Postadres: Postbus  
3017, 3502 GA Utrecht • 088 - 770 8 770 • [info@nza.nl](mailto:info@nza.nl) • [www.nza.nl](http://www.nza.nl)  
*Wij werken aan goede en betaalbare zorg.*